Bálint Sándor
Karácsony, húsvét, pünkösd

TARTALOM, ELŐSZÓ

Tartalom

Előszó
Bevezetés
Advent
A karácsonyi ünnepkör
Karácsony böjtje
Karácsony napja
Karácsony másnapja
Aprószentek
Újév
Vízkereszt
Kánai menyegző
Húshagyó
Nagyböjt
Virágvasárnap
Nagyhét
Nagycsütörtök
Nagypéntek
Nagyszombat
Húsvét
Húsvét másnapja
Fehérvasárnap
Áldozócsütörtök
Váróvasárnap
Pünkösd
Úrnapja

Előszó

Jelen munka az esztendő szakrális hagyományvilágáról szóló, negyedfélezer gépelt oldalra tehető kéziratunknak kiemelt, de szervesen összetartozó része: az egyházi év legnagyobb ünnepeihez, lényegében tehát a Jézus evangéliumi életétől ihletett ünneplő hagyománynak, családi devociónak és közösségi, társadalmi kultusznak, továbbá a mindennapi élet liturgikus eredetű (paraliturgikus) képzetkörének áttekintése. Mindenütt a néprajzi humanizmus szellemében iparkodtunk ezt a világot a maga felekezetközi (interconfessionalis), illetőleg népközi (interetnikus) változatosságában bemutatni, amennyire már és még lehetséges. A

munka nagyon is megérett az aratásra. Pótolnia kell a szakkutatás egyenetlenségeit és hiányait. Meg kell örökítenie, amit a jozefinista papi szellemiség, továbbá századunk nagy gazdasági és világnézeti forrongása, végül napjainkban a II. vatikáni zsinat liturgikus újításai elmúlásra ítéltek.

A szakrális népi hagyományvilág kutatása nálunk mindig mostoha gyermeke volt a profán néprajznak, művelődéstörténetnek, de az egyházi tudományosságnak is. Mi magunk azt a képet szeretnénk teljesebbé tenni, amelynek körvonalait a Népünk ünnepeiben rajzoltuk meg. E kísérletnek, elindulásnak szánt könyvünk (1938) már régen elfogyott. Jelen, módszerében kiérleltebb, és sokrétűbb, dokumentációjában pedig sokkal gazdagabb munkánkban elvileg nem korlátozzuk magunkat egyedül a magyar, latin szertartású katolikus nép világára. Idézni, rendszerezni iparkodunk a többi magyar görögkatolikus és protestáns szakrális kultúrák hagyományait is, bár e körben kellő idő híján alig volt módunk alaposabb kutatásokat végezni. Itt elsősorban csak a még szűkösen feltárt és közzétett eredményekre támaszkodhatunk. Nem mondhatunk le a mellettünk, részben közöttünk élő népek rokon megnyilatkozásainak, vagyis az interetnikus párhuzamoknak számbavételéről sem. Tisztában vagyunk azonban vele, hogy népközi dokumentációnk nemcsak a magunk szerény, személyes vizsgálati lehetőségei miatt, hanem főleg a kutatás jelen állapotában nagyon is esetleges és további szívós munkával még derekas kiegészítésre szorul. Semmiképpen sem dicsekedhetünk enciklopédikus teljességgel, de az eszmei, virtuális összefüggéseket részben talán mégis sikerül érzékeltetnünk. Hitünk szerint azonban megkönnyíti az áttekintést, mert elárulja a hiányokat és ezzel majd segítségére lehet az összehangolt közép-európai vizsgálódásnak. Így tehát egyszerre vállalkoztunk szintézisre és alapvetésre, illetőleg dokumentációra és értelmezésre.

Szeged, 1975 Fehérvasárnap

Bálint Sándor

http://mek.oszk.hu/04600/04645/#